

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LX. ÉVFOLYAM, 2020 5. SZÁM

Mi változott meg a koronavírus járvány hatására?

3. oldal

**Más ez a krízis:
A 2008. és 2020. évi
válság összehasonlítása**

10. oldal

**Európai minimálbér:
elindult a konzultáció
második szakasza**

16. oldal

**Korrupciós barométer:
Magyarországon a legalacsonyabb az elutasítás mértéke**

17. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Mi változott meg a koronavírus járvány hatására? **3**
- Csaposs Noémi: A járvány hosszú távra szóló nyomokat hagyott a lelkünkben **4**
- Cselényi Krisztina: Nagy lökést adott az online értékesítés fejlesztésének **5**
- Dr.Kokasné Dr. Palicska Livia: Katasztrófa-sújtotta területté vált az amúgyis rossz jövedelmi viszonyokkal rendelkező ágazat **6**
- Szendrey Silvia: Az online tér felértékelődött az elmúlt hónapokban **7**

AKTUÁLIS

- Az utóbbi évszázad békeidőkből mért legerősebb gazdasági visszaesésére számít az OECD **8**
- Más ez a krízis – a koronavírus okozta válság összehasonlítása a 2008-as gazdasági világválsággal **10**
- Matolcsy György: nincs rendszerszintű válság, de vannak nehézségek **11**

HAVI ELEMZÉS

- Német politikai fordulat: gazdaságélénkítő csomag az Európai Unióban **12**
- Orbán Viktor: Magyarország fair uniós újraindítási csomagot akar **15**
- Rekordmértékben zuhant az ipari termelés áprilisban **15**

NAPIRENDEN

- MAZARS: csökkennek a foglalkoztatást terhelő adók **16**

EURÓPAI UNIÓ

- Európai Bizottság: elengedhetetlen a tisztességes megélhetés biztosítása **17**
- Elfogadhatatlan a korrupció, de eltérő mértékben **18**
- Az uniós tagállamok évente 15 milliárd eurótól esnek el hamisítás miatt **18**
- Javult a digitális versenyképesség **19**

KÖNYVJELZŐ

- Befolyásolás volt, van, lesz – ha nem is veszszük észre **20**

A MAGYAR GYÁRIPAR

az MGYSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Mi jön a járvány után?

Eljött a számbavétel ideje. Mi változott meg a koronavírus járvány hatására? Ahány ágazat, annyi helyzetkép. Nem mindegy, milyen állapotban érte a járvány az adott területet. A könnyűipar korábban is gyenge jövedelmezőséggel rendelkezett, sok cégnél a bér munka jelentette a fő bevételi forrást. A járvány hatására azonban bezáródtak az országok, így megszakadtak a beszerzési láncok. Ha nem jön be az anyag például, vagy nem tud kimenni a készáru, akkor baj van. A textiliparban a divat mulékony. A mai termékek holnap már nem keltenek. Nem meglepő, hogy Dr.Kokasné Dr. Palicska Livia, a Magyar Könnyűipari Szövetség elnöke így értékelte a helyzetet: „Katasztrófa-sújtotta területté vált az amúgyis rossz jövedelmi viszonyokkal rendelkező ágazat”. **(6. oldal)**

„A járvány hosszú távra szóló nyomokat hagyott a lelkünkben, a gondolkodásunkban, a viselkedésünkben” – Csaposs Noémi, a Személyzeti tanácsadó Magyarországi Szövetségének elnöke fogalmazott ilyen sommásan. Az még kérdéses, hogy jobb lesz, vagy rosszabb, vagy csak más, mint korábban. „Felértékelődtek az emberi kapcsolatok, leginkább baráti beszélgetésekre vágyunk, személyesen, szemtől szembe...” **(4. oldal)** Ez a munkahelyekre is kihat. Sok, a válságban kényszerből elterjedt megoldásról kiderült, működik, „békeidőben” is hasznos lehet. Vagyis, változni fog a munka világa is, a kérdés csak az, hogyan, mikor...

És az is kérdés, mit lehet tanulni a korábbi és a mostani válság összehasonlításából? Vannak-e olyan lényegi különbségek, amelyeket érdemes feltárni, és levonni a tanulságokat? Vannak. „2008-ban a válság az amerikai ingatlan- és pénzügyi piac zavaraival kezdődött, és csak egy bizonyos késleltetés után terjedt el a világ többi részén a pénzügyi- és reálgazdaságban. A világjárvány ennél radikálisabb és hirtelenebb hatást gyakorol a világgazdaságra” – olvasható a Roland Berger összehasonlító elemzésében. **(10. oldal)** Ezt alátámasztja az OECD előrejelzése is, melyben „az utóbbi évszázad békeidőkből mért legerősebb gazdasági visszaesésére számít”. **(8. oldal)** Magyarország gazdasági kilátásait is borúsán látja e szervezet: alapesetben 8,0 százalékkal eshet vissza idén a tavalyi 4,9 százalékos növekedés után a magyar GDP. A magyar Pénzügyminisztérium nem ért egyet ezzel az értékeléssel, mert szerinte „figyelmesen kívül hagynak számos olyan szempontot, amely a gazdaság válságálló képességét mutatja.” **(9. oldal)** Csak drukkolni lehet, hogy a Pénzügyminisztériumnak legyen igaza...

Nagyobb eséllyel bekövetkezne ez, ha tisztulna a gazdaság (is). Egyelőre nincs erre óriási igény. Miközben az európai uniós állampolgárok nagyjából 69 százaléka tartja elfogadhatatlannak a korrupciót, addig Magyarországon 38 százalék. Ez a legalacsonyabb érték az Európai Unióban – derült ki az Eurobarométer felméréséből. **(18. oldal)**

Mi változott meg a koronavírus járvány hatására?

Most szép lassan minden visszatérhetne a régi kerékvágásba, de nem tér vissza. A járvány nyomokban még itt van, kísért a mindennapokban, a belénk épült óvatosság, bizalmatlanság, bizonytalanság még nem múlt el. És nem is fog elmúlni nyomtalanul – többek között ezt a választ is kaptuk, amikor az MGYOSZ négy tagszervezetének vezetőjét arról kérdeztük, hogyan hatott az adott ágazatra, területre a COVID-19, és mi változik a járvány elmúltával. A kép nagyon vegyes, akárcsak az egész magyar gazdaságban.

Csaposs Noémi: A járvány hosszú távra szóló nyomokat hagyott a lelkünkben, a gondolkodásunkban, a viselkedésünkben

Csaposs Noémi, a Select Humánerőforrás Kft. ügyvezető igazgatója, a Személyzeti tanácsadók Magyarországi Szövetségének (az MGYOSZ tagszervezete) elnöke

Most szép lassan minden visszatérhetne a régi kerékvágásba, de nem tér vissza. Először is meg kell szoknunk, hogy újra „szabadok” vagyunk, újra azt csinálhatunk, amit akarunk... Illetve: majdnem azt. A járvány nyomokban még itt van, kísért a mindennapokban, a belénk épült óvatosság, bizalmatlanság, bizonytalanság még nem múlt el. És nem is fog elmúlni nyomtalanul.

Megváltozott a gondolkodásunk, a világlátásunk. Felértékelődtek az emberi kapcsolatok, leginkább baráti beszélgetésekre vágyunk, személyesen, szemtől szembe. Így, amikor a korlátozások lazultak, vagy teljesen megszűntek, hirtelen emberek lepték el a nyilvános tereket, a kerthelyiséges éttermeket, majd már a belső tereket is. A szép, új online-világ ugyanis ráébresztett bennünket arra, hogy mindent nem pótolhatnak az online-beszélgetések, koccintások. A személyes kapcsolatok fontosabbá váltak, mint régen.

Átalakult az értékrendünk is – legalábbis ezt tapasztalom sokaknál: a fogyasztói hedo-

nizmus mintha eltűnt volna. Egy csomó mindenről le kellett mondanunk, míg az üzletek korlátozottan voltak nyitva, s rájöttünk, nem is fontos új ruhát, cipőt, s egy csomó egyéb használati tárgyat venni, amikor jó még a régi is. Szerintem ez a visszafogott, takarékosabb személet átgűrűzik a tartós fogyasztási cikkekre, sőt, az autókra is. Talán csak az elektronikai cikkeknel van, lesz nagy fellendülés, mert az új világhoz több technika, elektronikai kűtyű kellett, kell. Ezeket beszerezzük, modernebbre cseréljük, felkészülve arra, hogy ugyan a személyes kapcsolatok jelentősége újra növekszik, de nem mindenkinél. Barátokkal találkozni akarunk, üzletfelekkel jó lesz az online kommunikáció is. A bezártság felért egy önismereti tréninggel: kiderült, mennyit bírunk, hogyan bírjuk, s mi az, amit a jövőben másként csinálnánk. Gyerekes családoknál a táviskola, távtanulás külön próbatétel volt a szülőknek.

A jövőben velünk marad az otthoni munka is, talán kisebb mértékben. Megtapasztaltuk, milyen jó az, hogy nem kell naponta a munkahelyre utazni, órákat takarítva meg így az utazáson. Ám, amit itt megnyertünk, azt online meetingekre fordítjuk, vagy csak telefonon egyeztetünk kollégáinkkal. Amit azelőtt az irodában azonnal megbeszéltünk, azért most telefonálni kell. A munkaidő és a szabadidő az otthoni munkahelyen összemosódott. S ha végül kasszát csinálunk, kiderülhet, nem is biztos, hogy van időmegtakarítás.

Ezzel együtt a home office valamilyen formában velünk marad, mert rugalmas, olcsó, praktikus megoldás, sok munkavállaló preferálja. A munkaadók pedig elfogadják, mert ugyan nehezebb a kapcsolattartás, az ellenőrzés, a kommunikálás, de olcsóbb megoldás. És a válság után, közben, ez nem elhanyagolható szempont.

A vállalatok HR-munkájában azt tapasztalom, hogy sok munkaadó érzi úgy, most jött el az idő, hogy rendezze a sorokat. Az elmúlt egy-két évben az egyre nagyobb munkaerőhiány felhajtotta a béreket, most ezeket helyre lehet tenni. Nem bércsökkenéssel, hanem emberek elküldésével, vagy éppen minőségi cserével. Ha baj van – márpedig sok vállalatnál okoz nehézséget az elmúlt egy-két hónap

„Sok munkaadó érzi úgy, most jött el az idő, hogy rendezze a sorokat. Az elmúlt egy-két évben az egyre nagyobb munkaerőhiány felhajtotta a béreket, most ezeket helyre lehet tenni. Nem bércsökkenéssel, hanem emberek elküldésével, vagy éppen minőségi cserével.”

„Átalakult az értékrendünk is – legalábbis ezt tapasztalom sokaknál: a fogyasztói hedonizmus mintha eltűnt volna. Egy csomó mindenről le kellett mondanunk, míg az üzletek korlátozottan voltak nyitva, s rájöttünk, nem is fontos új ruhát, cipőt, s egy csomó egyéb használati tárgyat venni, amikor jó még a régi is.”

miatt kiesett bevétel visszapótlása –, akkor nem fáj annyira a cégvezetőknek, ha el kell küldeni embereket. Tehát nagy a mozgás a munkaerőpiacon, újra többen vannak munka nélkül, lehet válogatni. Sok helyen most vezetnek be azokat a szervezeti változtatásokat, amelyekre idáig nem volt idő, erő. Ezek eredménye is általában egy karcsúbb szervezet. Arra is láttam példát, hogy cégek a vezetőikön kezdtek spórolni: mivel ezeken a posztokon magasak a fizetések, az itteni létszámcsökkentés jelentős megtakarításhoz vezet.

Az előző évek munkaerő-hiányos időszaka azonban arra is megtanította a vállalatigazgatókat, hogy a jó munkaerőt meg kell becsülni. Sok vezető mesélte, hogy a járvány alatt többen törődtek a kulcs emberekkel, mint korábban bármikor. Rendszeresen beszélgettek magán-dolgozókról is, de a cég terveibe is sokkal mélyebben bevonták az embereket. A lojalitás felértékelődött. Fontossá vált, hogy a munkatársak is érezzék, számíthatnak rájuk, és a cégvezetőnek is fontos volt, hogy valóban számíthat a dolgozókra. Lehetett tudni ugyanis, hogy sok helyen a kieső bevételt intenzívebb mun-

kával, kevesebb szabadsággal próbálják meg pótolni. A szabadságuk egyébként is megcsappant az embereknek, hiszen sok munkahely az otthonlélet kényszerű szabadságra küldéssel oldotta meg. Miután több hír érkezik elbocsátásokról, a válságban megbecsült dolgozók lojalitása erősebb lesz, mint korábban bármikor volt. Érdekes jelenség, hogy külföldön dolgozó honfitársunk egy része hazatért, többen közülük itthon is maradnak, vagy „vegyes megoldásban” gondolkodnak. Ideális felállás lehet a kinti munka, itthonról végezve, vagy legalábbis megszerzve itthonról is. Vannak szakmák, ahol ez megoldható. De néhányan azért gondolkodtak el az itthon maradáson, mert kiderült, kint a magas fizetéshez magas megélhetési költségek társulnak, érdemes számot vetni azzal, mi mennyit ér. Nem kizárt, hogy többen maradnak, és velük is bővül a munkaerőpiac.

A vállalatoknál elindult az újra tervezés. Idáig erős szkepticizmus, bizonytalanság jellemezte a vállalkozókat, tulajdonosokat. Bizonytalanok voltak a jövőben. A bizonytalanság maradt, de némi optimizmussal vegyítve. A meghirdetett pályázatokra – munkahelymegőr-

zés, fejlesztés, beruházás – egyre többen jelentkeznek, bár nem tudják, hogy a most V alakúnak jósolt válság után jön-e egy újabb V. A járvány második hullámának megjelenése ott van a levegőben, az előrejelzésekben, ezért marad az óvatosság.

Sok kisebb vállalkozásnál az elmúlt 2-3 hónap rávilágított arra, milyen fontos a tartalékolás. Ahol nem volt ilyen, ott lehúzták a rolót, a többségnél az elmúlt hónapok a tartalékok feléléséről is szóltak, meg a túlélési manőverekről. A siker sokszor ágazatfüggő volt. A turizmusban, vendéglátásban dolgozók közül néhányan – még tartalékokkal sem – nem tudták menedzselni a hirtelen rájuk zúduló válságot.

A jövő tehát bizonytalan. A nagyobb vállalatoknál több lehetőség van a bajok menedzselésére, új utak felfedezésére, a kisebbeknek nehezebb a dolguk. A járvány hosszú távra szóló nyomokat hagyott a lelkünkben, a gondolkodásunkban, a viselkedésünkben. A kérdés az, hogy a pozitív, vagy a negatív hatások lesznek-e túlsúlyban. Ezen is múlik, ki mennyire tudja kezelni, saját hasznára fordítani a járvány tanulságait.

Cselényi Krisztina: A járvány nagy lökést adott az online értékesítés fejlesztésének

A faipari vállalatok is megéreztek a koronavírus hatását, de úgy néz ki, hogy ezzel együtt is a gazdaság szerencsésebb ágazatai közé tartoznak. Bár a nagy bútorkereskedelmi vállalatok bezártak néhány hétre, így a nekik beszállító gyártók sem tudtak értékesíteni ebben az időszakban, de szerencsére itt már normalizálódott a helyzet. Ezt a néhány hetet általában kellő tartalékok birtokában átvészelték az érintett cégek. A kisebb gyártók általában magánmegrendelésekre dolgoznak, ebben a szférában pedig a járvány ellenére sem töröltek megrendelések, teljesíteni kellett.

A nagy kérdés, hogy lesz-e második hullám. Ha nem, akkor némi veszteséggel, de a járványt túlélve koncentrálhat az ágazat a jövőre, a veszteségek pótlására. Ha lesz második hullám, akkor az minden eddigi tervet felülír, így kezdődik az újabb vészforgatókönyv-gyártás.

Sokan mondják, hogy járvány után az élet, a munka, a gazdaság nem lesz olyan, mint előtte volt. Ez a faiparra is igaz. A járvány korlátozta, vagy éppen teljesen leállította a normális működést. Erre több gyártó, kereskedő az online értékesítés erősítésével válaszolt. Aki ezt megtette, egyre jobb forgalmat generált ezzel a megoldással. Kiderült, hogy ez jó értékesítési csatorna, érdemes „békeidőben” is ráerősíteni. Így azt gondolom, a járvány nagy lökést adott az online értékesítés fejlesztésének. Ez viszont nem tud jól működni saját termékek nélkül. A jövőben várható, hogy még a kis cégek is előrukkolnak néhány saját gyártmánnyal, amire már fel lehet építeni egy elektronikus kereskedelmet. Vagyis összességében ez a kényszerhelyzet mozgásba hozta a gyártók fantáziáját, túlélőképességét, és fontos fejlesztéseket indított el.

Cselényi Krisztina, a Magyar Fa-és Bútoripari Szövetség (az MGYOSZ tagszervezete) főtítkára

„A jövőben várható, hogy még a kis cégek is előrukkolnak néhány saját gyártmánnyal, amire már fel lehet építeni egy elektronikus kereskedelmet”

Dr.Kokasné Dr. Palicska Livia: Katasztrófa-sújtotta területté vált az amúgyis rossz jövedelmi viszonyokkal rendelkező ágazat

Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia, a Magyar Könnyűipari Szövetség (az MGYOSZ tagszervezete) elnöke, az Innovatex Zrt. vezérigazgatója

A könnyűipart egész Európában nagyon súlyosan érintette a koronavírus-járvány. Leginkább azért, mert a határbezárások miatt megszakadtak a beszerzési láncok, a kellékek nem érkezhettek meg, a már elkészült termékeket viszont nem vették át a megrendelők. Az áruházak bezártak, vagy korlátozottan voltak nyitva, a szezonális árucikkek eladhatatlanul hevertek a polcokon. Katasztrófa-sújtotta területté vált az amúgyis rossz jövedelmi viszonyokkal rendelkező ágazat. Erről sok csatornán próbáltuk tájékoztatni a kormányzatot, jelezve, hogy az eddigi támogató intézkedések itt nem elegendők. Itt likviditási válság van, tehát a járulék- és adóelengedés kevés, mint ahogy a bértámogatás sem elegendő. Itt arra lenne szükség, hogy pénz érkezen az ágazatba.

Tudom, sokan azt mondják most, miért? A könnyűipar marginális szerepet játszik a magyar gazdaságban. Ez igaz, ám ha alaposabban megnézzük, akkor kiderül, hogy bizonyos régiókban, bizonyos embereknél ez szinte az egyedüli foglalkoztatási lehetőség, tehát ott nagyon fontos, hogy megmaradjon. A jár-

vány kezdetekor kiderült, hogy nincs itthon védőmaszk-gyártás. Volt olyan cipőgyártó cég, amelyik erre gyorsan átállt, beszerezte a szükséges gépeket, anyagot, de ez nem tartós megoldás. Nem olyan jövedelmező tevékenység, amely megoldaná az anyagi gondokat. Van olyan vállalkozás az ágazatban, amely a védőruha-gyártásra rendezkedik be. Ám ez se megy egyik napról a másikra. Gépek kellene, és a megfelelő engedélyek, minősítések beszerzése.

A válság rávilágított arra, hogy mennyire kiszolgáltatottak vagyunk, mert a termelés egy részét ugyan ide szervezték ki magasabb bérekkel rendelkező országokból, de sok minden innen is elment, Európán kívülre. Nem meglepő, hogy napirendre került több országban is, hogy ezt a kiszolgáltatottságot csökkenteni kell, vagyis bizonyos kiszervezett tevékenységet, gyártást visszahozni Európába, akár a profitabilitás csökkenése árán is. Ugyancsak napirendre került az EU-ban a minimálbér meghatározása. Ez öröndetes, bár a könnyűiparból nézve ez ugyancsak bonyolult kérdés. Az ágazatban nagy a bérmunka aránya, azaz a nyugat-európai országokból – Németországból, Olaszországból, Franciaországból, Nagy-Britanniából – ide helyezik át olyan termékek gyártását, amelyek munkraigényesek. Itt alacsonyabb a bér. Ráadásul a termeltetők a beszerzési lánc egyes résztvevőinek nagyon feszes normákat határoznak meg, amelyekkel esély sincs arra, hogy a bedolgozók kitörjenek az alacsony bérkategóriából. Ha ezeket a nyugat-európai cégeket arra kényszerítik, hogy fizessenek többet, máris tovább állnak, és viszik a bérmunkát EU-n kívüli országokba, ahol még éhbérért dolgoznak az emberek. Félreértés ne essék: fontosnak tartjuk, hogy az ágazatban jobbak legyenek a keresetek, de a kormányoknak is van ezzel tennivalójuk, mert ez nehezen fog automatikusan megvalósulni.

Visszatérve a kiszolgáltatottságra: fontosnak tartanánk egy magyar gazdaság- és iparpolitikát arra vonatkozóan, hogy milyen termékek gyártását kell itthon megszervezni, akár úgy, hogy az nem gazdaságos, hanem „csak” szükséges. Ebbe bizonyos könnyűipari ágak biztosan beletartoznának, hiszen itt alap-

„Fontosnak tartanánk egy magyar gazdaság- és iparpolitikát arra vonatkozóan, hogy milyen termékek gyártását kell itthon megszervezni, akár úgy, hogy az nem gazdaságos, hanem „csak” szükséges. Ebbe bizonyos könnyűipari ágak biztosan beletartoznának...”

„A válság rávilágított arra, hogy mennyire kiszolgáltatottak vagyunk, mert a termelés egy részét ugyan ide szervezték ki magasabb bérekkel rendelkező országokból, de sok minden innen is elment, Európán kívülre”

vető szükségleteket elégítenek ki, ha van gyártói kapacitás. Ez pénzbe kerül, sok pénzbe. Mert nemcsak beruházások kellene, de talán elfeledett szakmai tudást is pótolni kell, képzésekkel, betanítással. Ennek megoldása állami feladat lenne. Az ágazatban fontos a divorientált termelés – e területen a profit meghatározó szempont –, de most derült ki, hogy például a szájaszkok, védőruhák gyártásáról sem szabad lemondani, még ha nem is túl jövedelmező gyártásuk. Itt jöhetnének adó-

kedvezmények. A patrióta gazdaságpolitika szükségességére is rámutatott a járvány.

Azt nem tudjuk, mit hoznak a következő hónapok ebben az ágazatban. A járvány egy amúgyis gyengélkedő, gyenge immunrendszerrel rendelkező ágazat ellenálló képességét tovább gyengítette. Az már most látható, nagy ágazati foglalkoztatók dőlhetnek be, ha nem lesz erőteljesebb kormányzati segítség. Gyorsan.

Szendrey Silvia: Az online tér felértékelődött az elmúlt hónapokban

A JVSZ tagjai szinte az összes gazdasági ágat lefedik az országban, ezért nincs is egységes kép arról, kit hogyan érintett a járvány okozta rendkívüli helyzet. Ez, persze, nemcsak a mi tagjainkra igaz, hanem az egész országra. Egyelőre még azt is nehéz felmérni, hogy a járvány enyhültével milyen további, megoldandó problémák adódnak majd. Talán a leggyakoribb a piacvesztéshez, vagy a beszerzéshez kapcsolható gond, de a rendelésállomány drasztikus csökkenése mellett a pénzügyi problémák is gyakran előfordulnak. A fizetési kötelezettségek teljesítésének kitolódása a viszonylag problémamentesen működő cégek számára is nehézséget okoz. Most különösen fontos szerepe van a mobilizálható tartalékoknak, amelyek bizonyos mértékig a működési keretekre is hatással vannak. A megfelelő munkaerő biztosításával, megtartásával kapcsolatban új szempontok, új nehézségek merültek fel. Ha tartósan csökken az árbevétel, sokaknak nagy terhet jelent a korábbi szintű bérek fizetése vagy a korábbi létszám megtartása, még speciális munkaidő bevezetésénél is. Akadnak természetesen olyan vállalatok is, amelyek növelni tudták termelésüket, értékesítésüket, sőt új munkatársakat is vettek fel, vagyis bővítették a létszámot.

A JVSZ-nek az elmúlt hónapokban ezeket a szerteágazó vállalati helyzeteket figyelembevéve kellett a tagok igényeire reagálni. Elsők között indítottuk el az online webináriumokat, amelyek kezdetben csak a válság okozta kihívásokra keresték a válaszokat, de időközben bővítettük a témákat, és egyéb fontos, közérdeklődésre számot tartó programot is szervez-

tünk. Volt olyan témánk, amelyre az online technikai lehetőségeket meghaladó létszámban jöttek volna érdeklődők, ám kénytelenek voltunk felső határt húzni. Igaz, az online előadások ingyenesek voltak, talán ez is vonzó elem volt....

A webináriumokon felmerülő, tagvállalatainkat érintő problémákat és javaslatokat azonnal továbbítottuk a döntéshozók felé, azt remélve, így is befolyásolni tudjuk a járvánnyal kapcsolatos kormányzati intézkedéseket. Az egyéni tagvállalati megkeresések is rendkívül gyakoriak voltak, úgy érezzük, ezekben az esetekben is gyorsan megszereztük a szükséges információt, illetve a szükséges segítséget. Az online tér felértékelődött az elmúlt hónapokban, egy sor új ismeretre, technikára tettünk szert, ami a jövőben is hasznosítható lesz. Ezeket megtartva, továbbfejlesztve tervezzük már az őszi időszakot, nem egy további újjátason is törve a fejünket. Érzékeljük, a „piac” rendkívül gyorsan változik, sok folyamat még kiszámíthatatlan, így mindenki számára fontos a nagyon gyors reagálás. Mi nyitottunk vagyunk minden újdonságra, tervezzük is néhány újítás bevezetését. Júliusra már „élő” programjaink is lesznek, főleg bizottsági keretekben. Szeretnénk felmérni, hogy a normalizálódó helyzetben mit őrizzünk meg a veszélyhelyzetben használt módszerekből, s mi az, ami jobb volt korábban. Valószínűsíthető, hogy az online rendezvényeink egy része marad, ám a személyes kapcsolatok nem mellőzhetők teljesen. Így lesz ilyen is, olyan is, a visszajelzésekből kiderülő tagsági igényeknek megfelelően.

Szendrey Silvia, a Joint Venture Szövetség (az MGYOSZ tagszervezete) főtitkára

„A fizetési kötelezettségek teljesítésének kitolódása a viszonylag problémamentesen működő cégek számára is nehézséget okoz. Most különösen fontos szerepe van a mobilizálható tartalékoknak...”

Az utóbbi évszázad békeidőiben mért legerősebb gazdasági visszaesésére számít az OECD

Az utóbbi évszázad békeidőiben mért legerősebb visszaesését szenved el idén a világgazdaság a koronavírus-járvány következtében, mielőtt jövőre újra növekedési pályára áll a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) előrejelzése szerint.

A Gazdasági kilátások címmel félévente megjelenő kiadvány legfrissebb számában a párizsi székhelyű szervezet – tőle szokatlan módon – két forgatókönyvet is felvázolt. A kedvezőbb esetben egy hullámmal lecseng a járvány, a pesszimistább forgatókönyvben második hullámmal is számolnak idén, aminek sokkal súlyosabb gazdasági következményei lesznek – ismerteti az elemzést az MTI.

Az OECD szakértőinek becslése szerint alapesetben idén 6,0 százalékkal csökkenhet a világgazdaság teljesítménye, jövőre viszont 5,2 százalékkal növekedhet, amivel eléri a 2019-es szint 98,9 százalékát. Rossz esetben, ha a járványnak széles körre kiterjedő második hulláma is lesz, a világgazdaság 7,6 százalékkal eshet vissza 2020-ban, jövőre pedig mindössze 2,8 százalékkal bővülhet, ami a tavalyi szint 95 százalékának felelne meg.

Még a legkedvezőbb forgatókönyv esetén is számos fejlett gazdaságban az egy főre jutó reáljövedelem öt évnyi növekedésével azonos érték vagy annál is több veszhet el. „2021 végére a jövedelmekben elszenvedett veszteségek meghaladják az utóbbi évszázad békeidőiben bekövetkezett bármelyik recesszióját, ami súlyos és hosszan ható következményekkel jár az emberekre, a vállalatokra és a kormányokra” – mutatott rá a kiadványhoz írt előszavában **Laurence Boone**, az OECD főközigazdásza.

A következő évtized gazdasági és társadalmi kilátásait meghatározó válságkezelő intézkedéseit illetően Laurence Boone arra szólította fel a kormányokat, hogy ne habozzanak növelni az államadósságot, ha az alacsony jövedelmű munkavállalók és a befektetések támogatásáról van szó. „Szükséges és elfogadható a rendkívül laza monetáris politika és a nagyobb

államadósság mindaddig, amíg a gazdaság teljesítménye és az infláció nyomott, a munkanélküliség pedig magas” – hangoztatta a főközigazdász, arra figyelmeztetve, hogy a járvány második hullámának kockázata miatt továbbra is erős a bizonytalanság, így nincs idő a kereskedelmi feszültségek szítására, ehelyett a kormányoknak együtt kell működniük a SARS-CoV-2 vírus elleni vakcina és a fertőzöttek kezelésének fejlesztésében.

Az OECD szakértőinek előrejelzése szerint idén 9,1 százalékkal csökkenhet a bruttó hazai termék (GDP) az euróövezetben, jövőre pedig 6,5 százalékkal nőhet. Rossz esetben azonban az idei 11,5 százalékos GDP-csökkenést csak 3,5 százalékos növekedés kísérheti jövőre. A világ legnagyobb gazdasága, az Egyesült Államok hazai összterméke 7,3 százalékkal csökkenhet idén, jövőre viszont 4,1 százalékkal bővülhet. Ha koronavírus-járvány második hulláma is jelentkezik idén, az amerikai gazdaság teljesítménye akár 8,5 százalékkal is visszaeshet, jövőre pedig csak 1,9 százalékkal növekedhet.

Az OECD 37 tagállama közül Nagy-Britannia esetében a legdrámaibb a helyzet. Még jó eset-

A VILÁGBANK KICSIT MÁSKÉNT LÁTJA

A Világbank Globális gazdasági kilátások című, félévente megjelenő jelentésében ugyancsak a világgazdaság súlyos recesszióját vetítette előre: a tavalyi 2,4 százalékos növekedés után idén 5,2 százalékos csökkenést, jövőre viszont már 4,2 százalékos gyarapodást vár. Az Európát és Közép-Ázsiát magában foglaló régió GDP-je a tavalyi 2,2 százalékos növekedés után idén 4,7 százalékkal zsugorodhat, jövőre viszont 3,6 százalékkal bővülhet.

ben is 11,5 százalékkal eshet vissza a brit gazdaság teljesítménye idén, jövőre pedig 9,0 százalékkal emelkedhet. Rossz esetben 14,0 százalékkal csökkenhet a GDP, jövőre pedig csak 5,0 százalékkal növekedhet. Kína esetében az OECD elemzői arra számítanak, hogy a tavalyi 6,1 százalékos növekedés után idén jó esetben 2,6 százalékkal, rossz esetben pedig akár 3,7 százalékkal is csökkenhet a GDP, míg jövőre 6,8 százalékkal vagy 4,5 százalékkal ugorhat meg.

Magyar gazdaság: az OECD 8 százalékos visszaesést jósol, a Világbank 5 százalékot

Magyarország gazdasági teljesítménye alapesetben 8,0 százalékkal eshet vissza idén a tavalyi 4,9 százalékos növekedés után az OECD elemzőinek becslése szerint, jövőre viszont 4,6 százalékkal emelkedhet. A munkanélküliségi ráta a tavalyi 3,4 százalékról idén 6,3 százalékra emelkedhet, jövőre pedig 4,9 százalékra rúghat. Ha a járványnak lesz második hulláma, idén a magyar GDP 10 százalékkal csökkenhet, jövőre pedig 1,5 százalékkal emelkedhet Magyarországon. A Világbank ugyancsak most publikált jelentése szerint a magyar gazdaság teljesítménye a tavaly elért 4,9 százalékos növekedés után idén 5,0 százalékkal csökkenhet, jövőre viszont 4,5 százalékkal megugorhat.

A Pénzügyminisztérium nem ért egyet

Az OECD-előrejelzésre reagálva **Gion Gábor**, a Pénzügyminisztérium pénzügyekért felelős államtitkára az MTI-nek elmondta, hogy a magyar teljesítményre vonatkozó OECD-előrejelzések figyelmen kívül hagynak számos olyan szempontot, amely a gazdaság válságálló képességét mutatja. Gion Gábor szerint így nem megalapozottak az elemzés azon pontjai, miszerint a járvány lecsengését feltételező előrejelzés alapján a magyar gazdaság 2020-ban 8 százalékos csökkenést, míg 2021-ben 4,6 százalékos növekedést ér el. Így az esetleges második hullámmal számoló előrejelzés, amely idénre 10 százalékos visszaesést, jövőre pedig 1,5 százalékos emelkedést valószínűsít, szintén kevésbé érvényes. Hozzátette: azt sem szabad figyelmen kívül hagyni az előrejelzések készítésekor, hogy bár lassult a növekedési ütem, az idei első negyedévi 2 százalékos bővüléssel hazánk továbbra is az unió élmezőnyébe tartozik. A magyar gazdaság erős fundamentumokkal rendelkezik - szögezte le Gion Gábor, megemlítve a stabil költségvetési politikát és a csökkenő államadósság-pályát, valamint a kedvező munkaerőpiaci mutatókat. Mint fogalmazott: mindezek megfelelő alapot biztosítanak a sikeres magyar válságkezelésre, az

adatok a kormány várakozásait igazolják. Gion Gábor kiemelte, hogy az OECD-jelentés elismerően szól az idejében meghozott magyarországi intézkedésekről, a dokumentum kiemeli, hogy a szigorú korlátozó szabályoknak köszönhetően a vírus csak mérsékelten terjedt el, az egészségügyi rendszer gyors felkészítésének köszönhetően pedig nem alakult ki egészségügyi válsághelyzet.

Első negyedév: 2009 óta legnagyobb GDP-csökkenés az OECD-ben

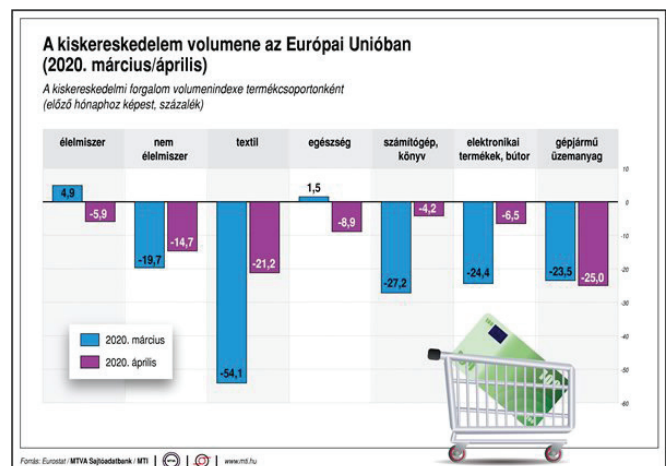
Az OECD tagállamok együttes gazdasági visszaesése 1,8 százalék volt az idei első negyedévben az előző negyedévhez képest, ami a legnagyobb csökkenés a 2009. évi 2,3 százalékos zsugorodás óta, a tavalyi negyedik negyedévben a GDP még 0,2 százalékkal nőtt. Az OECD gazdasági növekedése tavaly 1,7 százalékra mérséklődött a 2018. évi 2,3 százalékról.

Az idei első negyedévben a hét vezető ipari ország (G7) közül Franciaországban és Olaszországban csökkent a legnagyobb mértékben a GDP, 5,8 százalékkal, illetve 4,7 százalékkal, a tavalyi utolsó negyedévi 0,1 százalék, illetve 0,3 százalék visszaesés után. Ez azt jelenti, hogy technikai értelemben recesszióban van a francia és az olasz gazdaság, miként a német is, amelynek a gazdasági teljesítménye 2,2 százalékkal esett az első negyedévben a tavalyi utolsó negyedévi 0,1 százalék csökkenést követően.

Kanada GDP-je a tavalyi utolsó negyedévi 0,1 százalékos növekedés után az idei első negyedévben 2,6 százalékkal csökkent, Nagy-Britanniáé pedig 2 százalékkal esett a tavalyi utolsó három hónapban mért stagnálás után. Az Egyesült Államok gazdasága kevésbé jelentősen, 1,2 százalékkal csökkent az első negyedévben a negyedévvél korábbi 0,5 százalékos emelkedés után. Japán gazdasága pedig 0,9 százalékkal zsugorodott a március végével záródott három hónapban a tavalyi utolsó három hónapban mért 1,9 százalékos csökkenés után, ami szintén recessziókat számít technikai értelemben.

Az euróövezet GDP-je 3,8 százalékkal, az Európai Unióé 3,3 százalékkal esett az első negyedévben a tavalyi utolsó negyedévi 0,1 százalékos, illetve 0,2 százalékos emelkedés után.

Az OECD országok GDP-je 0,8 százalékkal csökkent az első negyedévben éves összevetésben a tavalyi utolsó negyedévi 1,6 százalékos növekedés után.

Más ez a krízis – a koronavírus okozta válság összehasonlítása a 2008-as gazdasági világválsággal

A koronavírus-járvány mára az egész világon lecsengőben van és már észlelhető néhány pozitív jel. Kínában például már alig van új fertőzés és több európai országban, valamint az Egyesült Államokban is csökken és stabilizálódik az új esetek száma. Sok országban lazítják, illetve eltörlik a lezárásokkal kapcsolatos szabályokat. A világválság viszont még messze nem ért vége, mint ahogy a következménye sem tűnik el hirtelen. A Roland Berger stratégiai tanácsadó cég összehasonlította a jelenlegi krízist a 2008-as pénzügyi válsággal.

Egyértelműen látszik, hogy a globális gazdaság hatalmas ütést kapott a COVID-19 világválság miatt ebben az évben. A 2008-as pénzügyi válsággal ellentétben, a globális GDP növekedése nemcsak stagnálni fog, hanem több százalékkal vissza is esik majd. Pedig néhány hónappal ez előtt még három százalékot is meghaladó globális növekedést prognosztizált néhány szervezet.

A gazdasági visszaesés a világ valamennyi régióját és országát érinti. Kína arról számolt be, hogy 2020 első negyedében GDP-je 9,8%-kal esett vissza az előző negyedévhez képest. Mivel a kínai gazdaság újra indult, de a külföldi kereslet egy ideig nem lesz elegendő, a Roland Berger arra számít, hogy Kína GDP-je 2020-ban mindössze 2,5%-kal fog növekedni. Ez 3,5 százalékpontos csökkenés a járvány előtti előrejelzésekhez képest. Európát és az Egyesült Államokat még erősebben fogja érinteni a járvány, mint Kínát: a Roland Berger szakértői 5,2 százalékos, illetve 5,4 százalékos GDP csökkenést prognosztizálnak 2020-ra. Bár a globális gazdaság növekedni fog 2021-ben, Kínában, Európában és az Egyesült Államokban ez a növekedés nem lesz elegendő a 2020-as veszteségek ellensúlyozására.

„A tőzsdei kereskedelemben a mostani hullámzás ugyan hasonlít a 2008-as válság jellemzőihez, a legutóbbi globális hanyatlás azonban nem volt ennyire szélsőséges és gyors: most rendkívül gyorsan fagyott be a gazdaság és állt meg a növekedés szinte minden szektorban” – fogalmaz Schannen Frigyes, a Roland Berger magyarországi partnere.

2008-ban a válság az amerikai ingatlan- és pénzügyi piac zavaraival kezdődött, és csak egy bizonyos késleltetés után terjedt el a világ többi részén a pénzügyi- és reálgazdaságban. A világválság ennél radikálisabb és hirtelenebb hatást gyakorol a világgazdaságra. Azonnal és teljesen

lekapcsolta a reálgazdaságot – egyidejűleg elpárologtatva a kínálatot és a keresletet: a gyárak bezárása Kínában az ellátó láncolatok megszakadását okozta. A munkanélküliség következtében a munkavállalók elveszítették jövedelmüket, így a fogyasztás csökkent és tovább gyengült amiatt is, hogy elrendelték a legtöbb üzlet bezárását.

A világválság sokkal súlyosabban érinti az iparágakat, mint a 2008-as pénzügyi válság, és a legtöbb iparágban hosszabb időre lesz szüksége, hogy felépüljön az általa elszenvedett veszteségekből. Leglátványosabb példa erre a turizmus és az autóipar.

Az utazások teljesen leálltak a határok lezárása, a karantén szabályok és a belépési tilalmak miatt. Az üzleti és pihenési célú utak is feleslegessé váltak, mivel a világ legtöbb pontján nem lehetett sem utazni, sem szállást kapni. Az az igazán katasztrofális ebben, hogy az ipar nem lesz képes pótolni az elmaradt utakból származó bevételeket. A videokonferenciák helyettesítik a személyes üzleti találkozókot, a munkavállalók pedig – tekintettel a munkáltatók helyzetére – nem tudják elhagyni éves szabadságukat és inkább otthonukban töltik azt. Az ágazat bármilyen helyreállása most csak távoli álom.

A gépjárműiparnak a COVID-19 mellett egyébként is több kihívással kellett szembenéznie a digitális átalakítás, az elektrifikáció és az autonóm járművek fejlesztése miatt. A 2008-as pénzügyi válság idején kormányzati intézkedések ösztönözték a keresletet, például az egyes országokban bevezetett gépjármű-selejtezési (scrappage) rendszerekkel. Kétséges azonban, hogy ez a megoldás segítene a jelenlegi válságban. Végül is, ha a fogyasztók nyomás alatt vannak a gyárbezárások, a munkanélküliség és a rövidített munkaidők miatt, akkor ki fog autót vásárolni úgy, hogy bizonytalanok a saját pénzügyi kilátásai? Az autóipar

EZ A ROLAND BERGER
Az 1967-ben alapított Roland Berger az egyetlen, német háttérrel, így európai gyökerekkel rendelkező vezető stratégiai tanácsadó cég a világon. 2400 embert foglalkoztat 36 országban, és valamennyi jelentős nemzetközi piacon jelen van. Mind az 50 iroda kulcsfontosságú üzleti csomópontnak számító városban található. A tanácsadó cég független vállalat, amely 220 partner kizárólagos tulajdonában áll.

ezen válságból történő kilábalása várhatóan hosszabb időt vesz majd igénybe, mint 2008 után. A pénzügyi krízis során, tizenkét évvel ezelőtt, a gépgyártó és létesítményfejlesztő szektor növekedése szinte ugyanannyira esett vissza, mint az autópáré. Bár a szektor akkoriban gyorsan felépült, de teljesítménye továbbra is tartósan a válság előtti szint alatt maradt, különösen a haszonkulcsok tekintetében.

A mostani válság a nehéz időszakot megelőző gépipart is sújtja, ám az autópárral ellentétben a gépipar helyreállítása valószínűleg nem fog tovább tartani, mint a pénzügyi válság után, mivel a vállalatoknak lehetőségük van arra, hogy nyereségüket új szolgáltatások bevezetésével, például karbantartási szerződésekkel biztosítsák.

A kormányok a világ minden táján nagyszabású mentőcsomagokat készítettek gazdaságaik fennmaradásának biztosítása érdekében. Ezen csomagok többsége jelentősen meghaladja a 2008. évi pénzügyi válságban használtakat, és tekintettel a COVID-19 reálgazdaságra gyakorolt hatásának mértékére, helyes, hogy a kormányok ilyen átfogóan és ilyen gyorsan cselekedtek.

Az is világos ugyanakkor, hogy a kormányzati intézkedéseket hozzá kell igazítani

Az autópár helyreállítása a jelenlegi válság után hosszabb ideig fog tartani, mint a 2008-as globális pénzügyi válság utáni időszakban

tani a konkrét válsághelyzethez. A kormányoknak most mindenekelőtt a lakosság egészségét kell védeniük, ezért az egészségvédő és a gazdaság élénkítését célzó intézkedéseknek egyensúlyban kell lenniük. A 2008-as pénzügyi válság alatt bevezetett intézkedések pusztán lemásolásával nem lehetne jó eredményt elérni 2020-ban.

A pandémia megfékezéséhez bevetett

intézkedések csak addig maradnak érvényben, amíg nem találnak oltást és széles körben elérhetővé nem teszik azt. Amíg ezt nem sikerül elérni, mindannyian másképp dolgozunk és fogyasztunk, mint a válság előtt. Az új valóság különbözik a válság előtti valóságtól. A vállalatoknak és az iparágaknak az új problémákra új válaszokat kell találniuk.

Matolcsy György: nincs rendszerszintű válság, de vannak nehézségek

Matolcsy György szerint a mai nehézségek nem állnak össze rendszerszerű válsággá, nem a rendszer válságával vagy a válságok rendszerével kell szembenézni, hanem célzott eszközökkel megoldható nehézségekkel, ezért „beárazva a kormány és az MNB célzott eszközeit, már 2020-ra is egy szerényen bővülő magyar gazdaságot várhatunk”.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) elnöke a novekedes.hu portálon megjelent véleménycikkében az előző sikertelen válságkezelések legfontosabb tanulságát először abban vonta le, hogy semmilyen körülmények között sem szabad újabb nemzetközi, ezen belül uniós hitelfelvétellel kezelni a mai kihívásokat - ismerteti az MTI a cikket. Ezzel szembeállította, hogy az Európai Unió déli országai eladósodnak, mert a rendszerszintű válságot, az euró és az EU válságát nem képesek az EU és az eurózóna számukra kedvező átalakításával megoldani. Magyarország és a V4-ek mások, az ő rendszerük már Európa jövője és a jövő Európája - hangoztatja a szerző.

A korábbi válságok második döntő tanulságát abban látja, hogy a gazdasági kilábalás döntő forrása a foglalkoztatás és a vásárlóerő megőrzése. Az 1990-es évtized első felében megszűnt 1,5 millió munkahely soha nem épült vissza. Most átmenetileg megszűnik néhány százezer munkahely, de ezek többségét még ebben az évben vissza lehet építeni véleménye szerint.

Az elmúlt 10 év sikereinek harmadik forrása, amit használni kell: a hitel. Véleménye szerint 2013-ban azért indulhatott meg a növekedési fordulat, mert a költségvetés rendbetétele után a jegybanki pénzpoltikát is átformálták. A hitelállomány csökkenése helyett bővültek a vállalati és lakossági hitelek. Matolcsy György számításai szerint, ha kétszámjegyű a hitelállomány bővülése, akkor legalább 2 százalékkal nő a magyar gazdaság.

Egy vadonatúj tanulságot is alkalmazni javasol Matolcsy György abból kiindulva, hogy meglátása szerint az elmúlt két év kiemelkedő, átlagosan 5 százalékos növekedése mögött a beruházási tevékenység magas szintje áll. Mindkét évben a teljes növekedés 75 százalékát adták a beruházások, ennek közel felét az építési tevékenység. Már egy töke- és technológiaiintenzív növekedési pályán vagyunk/voltunk - állapítja meg és hozzáteszi: aki tehát most beruházást indít, az mindenkit segít a gazdaság újra indításában, ez kiemelten igaz az államra.

NÉMET POLITIKAI FORDULAT: gazdaságélénkítő csomag az Európai Unióban

A járvány okozta gazdaság visszaesés hatásainak csillapítása, valamint a gazdasági növekedés újraindítása érdekében az Európai Bizottság, és az Európai Központi Bank példátlan mértékű fiskális és monetáris gazdaságélénkítő intézkedéseket hozott. A német-francia előterjesztés történelmi jelentőségű: a német kormány szakítva múltbeli gyakorlatával, a közös költségvetési felelősség felé tett egy hatalmas lépést, amely politikai áttörés az Unió történetében.

Az Unióban 2020-re várt 7%, az Európai Központi Bank szerint 8%-ot meghaladó, gazdasági visszaesést az Európai Bizottság megpróbálta egyben kivételes lehetőségként is értékelni. Lehetőség arra, hogy az európai gazdaság valódi zöld fordulatot hajtson végre, miközben – egyes tagországok szuverenitást hangoztató szólami ellenére – tovább mélyítheti az integrációt egy új és fontos intézmény, a közös költségvetési felelősség létrehozásával. A bejelentett 750 milliárd eurós Helyreállítási Alap (Recovery Fund) finanszírozását ugyanis az EU országok kölcsönös és teljes kezességvállalása mellett tervezik. A főként Németország és a „fukar” négyek (Ausztria, Dánia, Hollandia, Svédország) által elutasított közös kockázatot jelentő eurókötvény és a kohéziós alapok túlméretezése helyett az eredeti, 500 milliárd eurós Alapot tervező német-francia kezdeményezést a Bizottság még 50%-kal megfejezte.

A német-francia előterjesztés történelmi jelentőségű, hiszen a német kormány nyíltan felvállalta az Alap pénzügyi alapjait biztosító források visszafizetésének közös, a német költségvetés kockázatát is megjelenítő, teherviselését. Szakítva múltbeli gyakorlatával, a közös költségvetési felelősség felé tett egy hatalmas lépést, amely politikai áttörés az Unió történetében. Anélkül, hogy a fegyelmezett fiskális politika más országok által történő betartására bármilyen ígéretet, vagy nyilatkozatot kért volna.

Kedvezményezettek: a járvány vesztesei

Az alap a járványügyi helyzetben, különösen az előterjesztő országok uniós súlya miatt, azonnal széleskörű támogatásra talált, és kifejezetten szolidaritási gesztusként is felfogható a

UNIÓS BIZTOS: A JÁRVÁNY

NEM ÉRT VÉGET

Sztella Kiriákidész egészségügyért felelős uniós biztos arra figyelmeztetett, hogy a koronavírus-járvány nem ért még véget, folytatni kell a teszteléseket, valamint a fertőzőesetek nyomon követését a közegészségügyi kockázatok elkerülése érdekében. A járvány első hulláma túl van a tetőzésen, de a második szakasz már a következő hetekben megkezdődhet.

mediterrán országok részére, amelyek a turizmus 15-20%-os GDP arányos súlya miatt a járvány jól azonosítható európai vesztesei. És éppen ők feszítették szét leginkább – különösen Olaszország és a közelmúltig Görögország – államháztartásuk adósságkereteit. Bár az Európa Tanács döntése még várat magára, a kimenetel aligha kétséges. Halk holland akadékoskodások felbukkantak, ám ez nagyrészt politikai projekt. A 2028-2058 között tervezett visszafizetési kötelezettség teljesítése az EU, de még az eurózóna méreteihez képest is, viselhetőnek tűnik, különösen ultraalacsony kamatkörnyezet, persze bizonytalan, extrapolálásával.

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió kibocsátása 2019-ben meghaladta a 14200 Mrd eurót, az egyenletesnek feltételezett évi 25 milliárdos törlesztés nem jelentős teher. A jelenlegi elképzelések szerint az Alap 500 Mrd euró erejéig támogatásokat nyújtana, 250 Mrd euró pedig kölcsönöket finanszírozhat. Dolgoznak a támogatás és hitelnyújtás összekapcsolásának konkrét konstrukcióin. Kifejezett cél, hogy 500 Mrd euró klímavédelmi és a digitális átállást segítő beruházásokhoz járuljon hozzá. Bár a program a tervek szerint 2021. január elsején startol, a dél-európai gazdaságok talpon maradása érdekében már 2020-ban folyósításra kerül Olasz- és Spanyolország esetében 80-80 milliárd, Görögországnak pedig 20 milliárd euró rendkívüli támogatás.

Deficitelőírások felfüggesztve

Annál is inkább szükséges volt a kormánykeréken fordítani, mert az uniós kormányok összesen majdnem 2000 milliárd euró értékben hagytak jóvá jövedelempótló, jövedelemkiegészítő, állami beruházások élénkítéséhez kapcsolódó, adókonnyítékat jelentős, és vállalatok kimentését célzó programokat. Szinte egy héten belül felfüggesztették a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályait, az állami forrásokból finanszírozott vállalatmentési tervekre a Bizottság által felállított testület pár napos határidőn belül válaszol. Eddig jellemzően jóváhagyott minden kezdeményezést.

A kormányok joggal érezték úgy, hogy nem engedhetik meg a középosztály, az alsó középosztály váratlan, tömeges, és bizonytalan időtartamra vonatkozó munkabér-kiesését. Sem szociális, sem a keresletcsökkenés következtében kialakult gazdasági szempontból. Többre, jövőátalakító vízióra azonban nem futhatta, a munkahelyek megtartása és a szociális ellátások, és vállalati mentőövek mellett nagyívű szerkezetváltási elképzelésekre már nem volt költségvetési mozgástér.

A 2000 milliárdos összkormányzati élénkítés-

csomag elég nagy pénz, a 2019-es GDP 14%-a, azonban a Bizottság tavaszi előrejelzését alapul véve a 2020. évi várható kibocsátás 15,2%-a. Nem csoda, ha a költségvetési deficitnek több EU-s országban el fogják érni a 10-11%-os GDP arányos rekordhiányt. Ennek következtében 2021 végén nagy valószínűséggel az unió meghatározó gazdaságaiban regisztrálhatunk majd 100%-ot meghaladó adósságrátát, többek között Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban, Belgiumban. Az EU deficitelőírásait – a jelenlegi egészségügyi, életvédelmi prioritások miatt indokoltan – egy időre ad acta tették. Ha lesz második járványhullám jó ideig nem is kerül elő.

A következő évek fiskális beruházás- és fogyasztásösztönzése, illetve az erről szóló egyeztetések ezzel még nem értek véget. A idei év ugyanis a Unió költségvetési ciklusának utolsó éve, vagyis a 2021-2027-es évekről már időszerű lenne döntést hozni. A donor és a kedvezményezett országcsoporthoz eddigi egymáshoz feszülésének élet a 750 milliárdos rendkívüli Alap felállítása bizonyosan tompította.

A járványhelyzetre tekintettel a mediterrán vesztesek és a közép-európai országok a nagyobb közös költségvetésért lobbiztak. A 2000 milliárdos 7 éves költségvetés nem valószínű, hogy összejön, de a donor országok 1100 milliárdos előterjesztését még megfejelehetik. Igaz, a gazdasági szereplők általában inkább kedvezményes hitelkonstrukciókra és csökkenő támogatáshányadra számíthatnak. De éppen a nagyvonalú 750 milliárdos rendkívüli Alap csökkenti a támogatások növelésében érintett „kohézió barátok” érveit és alkuerejét.

Persze az sem mellékes, miképpen alakul a támogatások és a kamattámogatott források aránya. Az utóbbinak a majdnem zéró kamatkörnyezetben, a támogatástartalma, ezen keresztül a vonzereje sem jelentős. A kettő összekapcsolása volt az eddigi gyakorlat, ami feltehetően továbbra is fennmarad. A kizárólag támogatásra épülő konstrukciók valószínűleg az Európai Szociális Alap programjait, a civil szervezeteket, a kutatás-fejlesztés területeit, a fiatalok változatos eszköztárral elősegített tudásgyarapodását finanszírozhatják.

Miközben az állam- és kormányfők jót vitázhatnak majd a 2021-2027-es költségvetésről, egy szűk kör gyorsabb és nagyobb „tüzeróval” rendelkezik. Ezt hívják az Európai Központi Bank Igazgatóságának. Nem kell adóbeszedéssel, és parlamenti vitákkal bibelődnie. Ülésein, intézményesen a kormányoktól függetlenül eljárva, dönt a monetáris politikáról, amihez 2015 óta az euró számlapénz létrehozása is hozzátartozik. Kellő homályosítással ezt mennyiségi lazításnak, vagy

NÉMET KORMÁNY: ADÓCSÖKKENTÉSRŐL, CSALÁDOK ÉS VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSÁRÓL DÖNTÖTTEK

Elfogadta a koronavírus-járvány hatásainak ellensúlyozására összeállított 130 milliárd eurós (45 ezer milliárd forint) gazdaságösztönző programjának első elemeiről szóló törvényjavaslatokat a német kormány, adócsökkentésekről, a családok, valamint a kis- és a közepes méretű vállalkozások újabb támogatásáról döntött. A legfontosabb elem az általános forgalmi adó (áfa) 19 százalékról 16 százalékra - a kedvezményes kulcs 7 százalékról 5 százalékra - csökkentése júliustól az év végéig. A kormány a számításai szerint ezzel az intézkedéssel 20 milliárd eurót pumpál a gazdaságba. A 130 milliárd eurós csomag a kormány válságkezelő intézkedéseinek második szakaszához tartozik, amelyben a gazdasági növekedés beindítása a cél. Az első szakaszban a válság azonnali hatásainak enyhítését célozták meg.

alkalmazkodó monetáris politikának nevezik. Az a lényeg, hogy mint központi banknak, kizárólagos jogosítványuk van arra, hogy az Enter billentyű nyomogatásával francia, holland, olasz állampapírokat, vagy vállalati adósságokat vásároljanak újonnan teremtett euró ellenében.

Az Európai Központi Bank 2020 június 4-i ülése: döntés további 600 milliárd euró létrehozásáról

A fiskális politika mellé az Európai Központi Bank is teljes tüzerőt vonultatott fel. A 2020 februárjában bejelentett Járványügyi Vészhelyzet Vásárlási Programot (Pandemic Emergency Purchase Program – PEPP) az idei év végéről 2021. június 30. napjáig meghosszabbítva összesen 1350 milliárd euróra emelte. Összehasonlításképpen: a 2015-től kezdődő mennyiségi lazítások eredményeképpen 2020 május végén az EKB összesen 2860 milliárd euró kötvényállományral rendelkezett, amelyből, az állampapír-készletek mellett, 480 milliárdot képviselt a vállalati kötvényállomány. Nagyjából 45%-os kötvényállomány növekedésre számíthatunk tehát a következő 13 hónap alatt. Az eurózona teljes szuverén államadósságát 2021 végére 9500-10000 milliárd euró közé becsülhetjük, ennek 33-35%-át az EKB birtokolhatja majd. Egyben a központi bank ki nyilvánította, hogy 2022 végéig nem csökkenti főösszegét, azaz a lejáró kötények helyett folyamatosan újakat vásárol. Ennek eredményeképpen, a megugró deficit ellenére a nagy európai gazdaságok irányadó 10 éves kötvényhozama – az olasz papírok kivételével – negatív lesz, vagy zéró közelében ingadozik.

A 2020. június 4-i közlemény sajtóban elhanyagolt része a bankok részére nyújtott hitelvonalakkal kapcsolatos. A központi bank elvileg nem változtatott irányadó kamatain. A kereskedelmi bankok betéteire évi mínusz 0,5%-os kamatot számít fel, azaz a betétes fizet, miközben hiteloldalon, változatlanul zéró kamatozású pénz áll rendelkezésre. Azonban a 2020. júniusi ülésen az üzleti bankok számára profitabilitásuk szempontjából kedvező bejelentés történt: 1000 milliárd euró erejéig kihelyezéseiket évi mínusz 0,75%-os kamatláb mellett finanszírozhatják EKB forrásokból. Az aktív alapkamat tulajdonképpen mínusz

0,75% – igaz „csak” 1000 milliárd euró erejéig. Következésképpen a bankok a hitelkihelyezésben váltak érdekeltté, hiszen, minden feltételt változtatlanul feltételezve, a kihelyezéseken legalább ugyanennyivel többet keresnek. A bankszféra megtépzott jövedelmezőségi helyzetében ez erős kihelyezési motivációt kell, hogy jelentsen.

Az Európai Unió gazdaságának a következő 2 évben tehát legalább 1000 milliárd friss beruházásfinanszírozáshoz használható tőke áll majd rendelkezésére, miközben a vállalatmentésekkel és jövedelempótló támogatásokkal terhelt költségvetések hiányát finanszírozza az Európai Központi Bank összesen 1350 milliárd erejéig. Történik mindez egy olyan jogkörnyezetben, amelyben a járványveszélyre hivatkozva szinte minden lényeges piactorzító vagy prudenciális intézkedés felfüggesztésre került. Mind az Európai Bizottság, mind az Európai Központi Bank részéről.

Priorizált hiánycélok

A nagyívű beruházási programoknak egyetlen megkötése lényegében a priorizált hitelcélokban van. A klímavédelmi követelményeknek megfelelő befektetések dominálhatják majd a következő évtizedet. Ez helyes célkitűzés. Az is, hogy a 2020. évi mélyrepülés után mind a magán-és közösségi fogyasztást, egyben a kínálatot is, ösztönözni szükséges. 2010 után azonban szinte folyamatos gazdaságélénkítési folyamat tanúi vagyunk. A piac szerepe határozottan leértékelődött.

Ezért szkeptikusak lehetünk abban, hogy a bizonytalan időpontban helyreállított Stabilitási és Növekedési Paktum előírásai teljesülhetnek-e egyáltalán valamikor a dél-európai országokban. Különösen, ha a COVID-19 második hulláma további hiánynövelő intézkedéseket kényszerít ki.

Lehet, hogy a jövő érdekében érdemes időnként lassítani, átgondolni, tervezni. A növekedésre fókuszáló gazdaságpolitikai megközelítés elképesztő adósságszinteket generált. Lassan abban az illúzióban élünk, hogy azok megújítása, különösen az államadósságok tekintetében, nem jelenthet problémát. Ami azonban évtizedekig igaz volt, egyszer hirtelen véget érhet. Indokolt lenne talán több óvatosság. Még az Európai Unióban is.

Kelemen Gábor

AZ OSZTRÁKOK TARTANAK A VÁLSÁG HOSSZÚ TÁVÚ KÖVETKEZMÉNYEITŐL

Az osztrákok 49 százaléka tart attól, hogy a koronavírus okozta válság hosszú távon is hátrányosan érinti majd anyagi helyzetét – derül ki a Gallup Intézet június 12-én nyilvánosságra hozott felméréséből. A Gallup Intézet interneten ezer 16 év feletti osztrák állampolgárt kérdezett meg arról, hogyan vélekedik a koronavírus-járvány következményeiről. A válság jelentős mértékben megváltoztatta az osztrákok értékrendjét; a korábbinál sokkal jobban szem előtt tartják a tudatos, mértékletesebb vásárlást. A megkérdezettek több mint 70 százaléka vallotta azt, hogy a munkahely és az egészség fontossága megnövekedett a válság idején. Az emberek több mint fele a korábbinál jobban értékeli a helyi termékeket, és aggódik amiatt, hogy jelentős mértékben megnőhet az államadósság.

Orbán Viktor: Magyarország fair uniós újraindítási csomagot akar

Magyarország azt szeretné, hogy fair uniós újraindítási csomag álljon össze, meg kell fosztani a diszkriminatív elemektől a jelenlegi javaslatot - mondta Orbán Viktor miniszterelnök a V4-ek június 11-i találkozója után a csehországi Lednicében.

A cseh kisvárosban a viseigrádi csoport (V4: Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) miniszterelnökei egyeztettek az EU helyreállítási alapjáról, a következő többéves uniós költségvetésről, a határnyitásokról, a turizmusról és a migrációról. A kormányfők közös sajtótájékoztatóján Orbán Viktor kiemelte: Magyarország alapvetően pozitívan viszonyul a javaslatához a helyreállítási alapról, de még sokat kell dolgozni rajta, el kell távolítani belőle az abszurd elemeket. Morális problémát jelent, hogy összességében a gazdag országok több pénzt kapnának, mint a szegényebek, ez nem maradhat így - jelentette ki.

Úgy vélte, emellett rugalmas felhasználásra van szükség, hiszen másra kell a pénz az egyes országokban. Továbbá le kell mondani a rebate-ek (visszatérítések) rendszeréről, ezt a speciális összeget Nagy-Britannia kapta, de az ország kilépett az unióból - magyarázta.

Orbán Viktor kifejtette: az európai gazdaság újraindítását illetően az egész ötlet, amelyet új generációnak neveznek, filozófiailag nagyon messze áll attól, amit a magyarok gondolnak a világról. Szerintük ugyanis „a pénzt először meg kell keresni és utána kell elkölteni”. Ha valaki megfordítja a sorrendet, vagyis „hitelt akar, azt akarja elkölteni, és utána akar érte megdolgozni”, annak a kockázatát mindenki viselje saját maga - tette hozzá. Azt mondta, ugyanakkor megértik, hogy az EU más megközelítést alkalmaz, értik a szándékot, amely a javaslat mögött van, rendkívüli helyzetben rendkívüli megoldásra van szükség. Megjegyezte: Portugália hasonló méretű és fejlettségű ország, mint Magyarország, de Magyarország 30 százalékkal kevesebbet kapna, és „ez biztos nincs így jól”. De ha sikerül az anomáliákat kiküszöbölni, lehet támogatni a javaslatot - fűzte hozzá.

Kitért rá: a viseigrádi miniszterelnökök négy sikeres ország vezetői a koronavírus-járvány elleni védekezés szempontjából, hi-

MTI/Bruzák Noémi

szén európai összvetésben kiemelkedően sikeresen védekeztek, megmentettek sok tízezer életet, és most arról beszéltek, hogyan menthetnek meg sok százezer munkahelyet. Nyilatkozatot adtak ki, amelyet Magyarország teljes mértékben támogat, ebben minden benne van, ami „nekünk fontos” és demonstrálja a V4 egységét - vélekedett.

Kérdésre közölte: az újraindítási csomag kijavítása egyszerű, ha a gazdag országok belátják, hogy Nagy-Britannia kilépésével a rebate-ek rendszere erkölcsileg nem tartható meg, és ezt az összeget tisztességesen szétosztják a tagállamok között. Hozzátette: „nem akarunk elvenni semmit” a déli országoktól, de az lehetetlen, hogy „a nálunk gazdagabb” országok több támogatást kapjanak.

A miniszterelnök arról is beszélt, hogy a soron következő uniós tanácskozás időpontját óvatosan kell megválasztani, kellő előkészítés szükséges, mert ha ott nem tudnak megegyezni, az nagyon negatív üzenet lesz a pénzügyi piacoknak és Európának. Ezért összehívni a következő tanácskozást csak akkor szabad, ha már közel vannak a megállapodáshoz, így későbbi időpontra lehet szükség - közölte.

MTI

Rekordmértékben zuhant az ipari termelés áprilisban

Az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat adatai szerint áprilisban az előző havihoz képest szezonális kiigazítással 17,1 százalékkal csökkent az ipari termelés az euróövezet 19 tagállamában a márciusi 11,9 százalékos havi csökkenés után. A piac nagyobb, 20 százalékos csökkenést várt. Az egy évvel korábbihoz képest az euróövezetben 28 százalékkal csökkent az ipari termelés áprilisban, kissé szerényebben a várt 29,5 százaléknál. Márciusban 13,5 százalékos csökkenést mértek az euróövezet ipari termelésében az egy évvel korábbihoz képest.

Az Európai Unió 27 tagállamában 17,3 százalékkal csökkent az ipari termelés áprilisban márciusához képest, amikor 10,9 százalékkal esett a februárral összevetve. Éves összevetésben áprilisban 27,2 százalékkal, márciusban 12,2 százalékkal csökkent

az EU ipari termelése. Az ipari termelés legnagyobb mértékű havi csökkenését Magyarországon regisztrálták áprilisban, 30,5 százalékkal. Romániában 27,7 százalékkal, Szlovákiában pedig 26,7 százalékkal esett az ipari termelés áprilisban márciusához képest. Havi növekedés sehol nem volt az EU-ban áprilisban.

Éves viszonylatban Luxembourgon esett a legnagyobb mértékben, 43,9 százalékkal az ipari termelés idén áprilisban. Olaszországban 42,5 százalékos, Szlovákiában 42 százalékos volt az éves csökkenés. Az Eurostat adatai szerint Magyarországon az ipari termelés 36,6 százalékkal csökkent tavaly áprilishoz képest. Márciusban az éves szintű visszaesés 10 százalék volt. Éves szinten az ipari termelés egyetlen országban, Írországon nőtt, 5,5 százalékkal emelkedett tavaly áprilishoz képest.

MTI

MAZARS: csökkennek a foglalkoztatást terhelő adók

Idén nyolcadik alkalommal jelenteti meg régiós kutatását a MAZARS nemzetközi könyvvizsgáló és tanácsadó vállalat, amely 21 ország aktuális adózási információit mutatja be. Az idei kiadványban a visegrádi négyek mellett szerepelnek Délkelet-Európa országai, Oroszország, Ukrajna, valamint a balti államok. A 2020-as kutatásban is fókuszban maradtak a foglalkoztatást terhelő és a forgalmi típusú adók, a társasági nyereségadó részletei és a transzferárazás

A vizsgált piacokon 2020-ban is folytatódik a jövedelmeket, valamint a foglalkoztatást terhelő adók és hozzájárulások csökkentése, de országonként továbbra is jelentős különbséget mutat ezek nagyságrendje. A régió az adóztatás elvében sem egységes: egyes országok – mint például Magyarország is – az egykulcsos jövedelemadó mellett tették le voksukat, míg mások a jelentősen progresszív adókulcsokat tartják megfelelőnek.

A munkáltatók teljes bérköltségének régiós átlaga továbbra is megközelíti a nettó bérek 160 százalékát. Az adók és járulékok közül a munkáltatókat terhelő költségek bruttó bérekre vetített aránya átlagosan mindössze 16 százalék, de a legalacsonyabb és a legmagasabb munkáltatói járulékok között 30 százalékpontot meghaladó különbség van. Ez rávilágít az egyes adózási rendszerek összehasonlíthatóságának korlátaira is.

A munkáltatói bérjárulékok tekintetében Magyarország 2020-ra érte el a régiós átlagot. Ez az elmúlt évek fokozatos szociális hozzájárulási adó csökkentésének köszönhető. A válság miatt előrehozott – már 2020. július 1-jétől hatályos – további két százalékpontos csökkentéssel pedig még a jelenleginél is versenyképesebbé válik a hazai munkáltatói bérköltségarány.

A foglalkoztatást terhelő adókat vizsgálva kimutatható, hogy a régió országai a legjelentősebb szórást a bérszínvonalukban mutatják. Magyarországon a minimálbér fokozatosan – 2017 óta évről évre – 8 százalék körüli mértékben emelkedik, ugyanakkor több régiós országban – főleg az alacsonyabb kategóriából induló országok esetében – ennél lényegesen nagyobb léptékű a felzárkózás. Európában kifejezve jelentős minimálbér-emelkedés volt tapasztalható 2020-ra leginkább Ukrajnában; a privát szektorra jellemző átlagos bérszínvonal is Ukrajnában, illetve Romániában, Bulgáriában nőtt a legnagyobb mértékben, 30 százalékot meghaladóan, de a teljes képhez tartozik, hogy

Újdonság az exit-tax 2020-ra több országban – így hazánkban is – megjelent az ún. exit tax szabályozása is, amellyel egy üzleti tevékenység adott országból történő kivonásakor kell számolni, ha azt a transzferár-szabályok egyébként nem kezelik. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy adóköteles lehet az a tranzakció, amelyben egy vállalat egy teljes üzletágát külföldre értékesíti, esetleg külföldre telepíti eszközeit, ügyvezetését.

a növekedésben a nemzeti valuták árfolyamváltozása is szerepet játszhatott.

A forgalmi típusú adók esetében a normál adókulcsok átlaga 20 százalék körül alakul 2020-ban a régióban. A Horvátországban és Magyarországon hatályban lévő 25, illetve 27 százalékos normál áfakulcs továbbra is különösen magasnak számít; Horvátországban 2020-ban elmaradt a korábban tervezett 1 százalékpontos csökkentés.

A vizsgált piacokon a társaságiadó-kulcsok átlaga 16 százalék körül alakul, hazánkban a legalacsonyabbnak számító, 9 százalékos adó terheli a társaságok jövedelmét. A régió legalacsonyabb és legmagasabb adókulcsa között több mint 20 százalékpontos különbség mutatkozik. Az Európai Unió tudatosan igyekszik gátat szabni az adóversenynek és egységes keretek közé terelni a tagállamok nyereségadózását. Ennek fontos eszköze az Anti Tax Avoidance Directive (ATAD) jogszabály, hivatalos nevén a 2016/1164 EK Irányelv. Legtöbb rendelkezését 2019. január 1-jétől kezdődően kötelezően alkalmazzák a tagállamok.

A társasági nyereségadót nézve, Litvánia és Magyarország továbbra sem alkalmaz forrásadót a tőkejövedelmekre, Albánia pedig 2019-től jelentősen csökkentette az osztalékra kivetett forrásadó mértékét. Magyarországon 2019-től elérhető a csoportos társasági adózás, amire eddig csak Ausztriában, Lengyelországban és Bosznia-Hercegovinában volt mód.

A transzferár-szabályozás már szinte mindegyik ország adórendszerében megjelent – Montenegró és Macedónia kivételével –, legutóbb Bulgária vezette be a dokumentációs kötelezettséget, ami a közelmúltban alakult át. Az OECD által előírt „country-by-country reporting” (CbCR) alapvető célja megerősíteni az átláthatóságot azzal, hogy a helyi adóhatóságok számára az adókockázatok felméréséhez szükséges információkat biztosítja.

Európai Bizottság: elengedhetetlen a tisztességes megélhetés biztosítása

A koronavírus-járványt követő fellendüléshez, valamint a méltányos és erős gazdaság megteremtéséhez elengedhetetlen, hogy az Európai Unióban biztosítva legyen a tisztességes megélhetés, amiben a minimálbérek alapvető szerepet játszanak - közölte az Európai Bizottság az európai minimálberről folytatott konzultáció második szakaszának indításakor június elején.

Az uniós bizottság az európai szakszervezetekkel és munkáltatói érdekképviseletekkel folytatott konzultáció során arra keresi a választ, miként biztosítható tisztességes minimálbér valamennyi európai uniós munkavállaló számára. A konzultáció első szakasza 2020 január 14-én indult, és február 25-én zárult, az EB kérdőívét 23 szociális partner töltötte ki. Válaszaik alapján a bizottság arra a következtetésre jutott, hogy további uniós intézkedésekre van szükség a növekvő béregyenlőtlenség és a dolgozói szegénység csökkentéséért, amit a közelmúlt eseményei is megerősítettek - olvasható az EB értékelésében.

A második szakasz konzultációs anyaga különböző lehetőségeket vázol fel, hogyan lehet uniós intézkedésekkel biztosítani a minimálberek megfelelő szintjét és az összes munkavállalóra kiterjedő alkalmazását. A válaszok alapján a brüsszeli testület mérlegelni fogja, milyen jogalkotási (például uniós irányelv) vagy nem jogalkotási eszközök elfogadására tegyen javaslatot a megoldás érdekében.

A bizottsági közlemény kiemelte, a tárgyalások során megállapított, alkalmazott és naprakészen tartott minimálberek pénzügyi tartalmát biztosítanak a kiszolgáltatott helyzetben lévő munkavállalók számára a nehéz időkben, fokozottan ösztönzik a munkavállalást, és ezáltal növelik a termelékenységet. Csökkentik a béregyenlőtlenséget, növelik a belső keresletet, rugalmasabbá teszik a gazdaságot, továbbá elősegítik a nemek közötti bérszakadék felszámolását.

Aláhúzták ugyanakkor: az Európai Bizott-

ságnak nem célja, hogy egységes európai minimálbért állapítson meg, mint ahogy az sem, hogy harmonizálja a minimálbér-megállapítási rendszereket. A megszülető intézkedések alkalmazásában a tagállamok saját minimálbér-megállapítási rendszereiknek és hagyományaiknak megfelelően eltérhetnek, teljes mértékben megmaradnának a nemzeti hatáskörök, valamint a szociális partnerek szerződési szabadsága.

A tájékoztatás szerint a második szakaszra vonatkozó konzultációs anyag felvázolja, hogy milyen uniós fellépésekkel és hogyan lenne biztosítható a minimálberek megfelelő szintje és a munkavállalók általános védelme. Az uniós kezdeményezés kollektív bértárgyalások megkezdését célozza. Továbbá a jogszabályban meghatározott minimálbéreket egyértelmű és stabil kritériumok alapján meghatározó nemzeti keretek megteremtésére, a minimálbér-ingadozások és -mentességek kiküszöbölésére vagy korlátozására, valamint a minimálbérre vonatkozó nemzeti keretek hatékony alkalmazására, és ellenőrzési mechanizmusok bevezetésére irányul – ismerteti az MTI..

A konzultáció második szakasza a szokottnál hosszabb ideig tart, a tervek szerint csak 2020. szeptember 4-én zárul, hogy a koronavírus-világjárvány közepette a szociális partnereknek elegendő idejük legyen válaszaikat benyújtani. Ezután vagy tárgyalás kezdődik a szociális partnerek között egy, az EU működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 155. cikke szerinti megállapodás megkötése céljából, vagy az Európai Bizottság javaslatot nyújt be.

Minimálbérek Európában

Az Európai Unióban jelenleg Bulgáriában a legalacsonyabb a minimálbér: mindössze 286 euró. Luxemburgban ezzel szemben csaknem 2000 euró a legalacsonyabb bér. Magyarországon a minimálbér legalacsonyabb összege 161 ezer forint, szakmunkások számára 210.600 forint.

Elfogadhatatlan a korrupció, de eltérő mértékben

Az európai uniós állampolgárok nagyjából 69 százaléka tartja elfogadhatatlannak a korrupciót, az elutasítás mértéke Portugáliában a legmagasabb (88 százalék), míg Magyarországon a legalacsonyabb (38 százalék) – derült ki az Eurobarométer felméréséből.

A 2019 decemberében végzett tematikus Eurobarométer felmérés szerint az európai uniós állampolgárok nagyjából 69 százaléka tartja elfogadhatatlannak a korrupciót. A magyarországi válaszadók esetében ez az arány mindössze 38%, ami a legalacsonyabb érték a felmérésben részt vevő tagállamok válaszadóinak körében. Tízből átlagosan hét európai polgár (a megkérdezettek 71%-a) véli úgy, hogy hazájában széles körben elterjedt problémát jelent a korrupció, míg Magyarországon a megkérdezettek 87%-a vélekedik így. Horvátországban a megkérdezettek 97 százaléka szerint kiterjedt a korrupció, a skála másik végén Finnország található, ahol mindössze 22 százalék gondolja így.

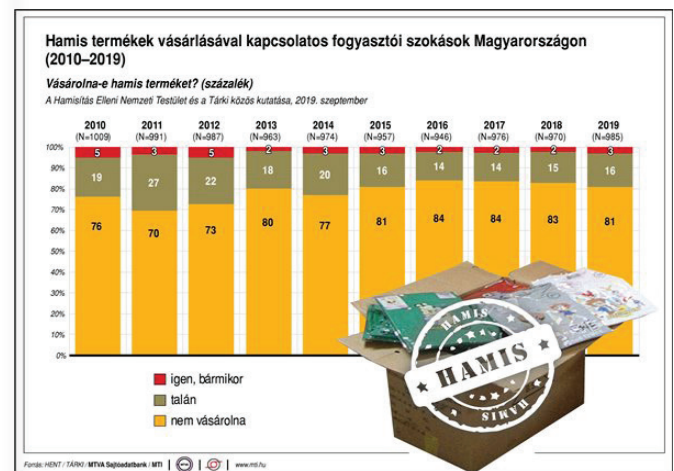
Európában a válaszadók 70%-a, Magyarországon a 80%-a szerint a korrupció jelen van az országos közintézményekben, és a megkérdezettek több mint fele (EU: 53%, Magyarország: 52%) ugyanígy vélekedik a korrupció jelentéséről a politikai pártok körében. Uniós szinten a válaszadók kétharmada (66%), Magyarországon pedig a 80%-a nem tartja kielégítőnek a magas szintű korrupciós ügyek kivizsgálását. Ugyanakkor mind uniós szinten, mind Magyarország esetében kisebbségben vannak azok, akik úgy érzik, hogy a korrupció kihat mindennapi életükre (EU: 26%, HU: 32%). A magyar válaszadók 49 százaléka szerint a korrupció legfőként politikai pártokhoz kötődik, valamint 45 százalék nem tesz jelentést a hatóságok felé, ha korrupciót tapasztal, főként azért, mert nehéz bebizonyítani, valamint 25 százalék véli úgy, hogy a korrupció jelentése nem ér meg semmilyen erőfeszítést.

A felmérés pozitív fejleményekről is beszámol: 2013 óta 18 uniós tagországban csökkent azon válaszadók aránya, akik a korrupció mértékét kiterjedtnek tartják. 26 százaléka a válaszadók azonban úgy érzi, hogy a korrupció áthatja az állampolgárok mindennapi életét.

A korrupció különböző formákat ölt és eltérő mértékben van jelen a különböző tagállamokban, összességében azonban az Európai Unió egészére nézve súlyos károkat okoz. A Bizottság mindent megtesz azért, hogy erőteljesebben lépjen fel a korrupció ellen. Ennek a küzdelemnek a jegyében új szabályokat vezetett be, hogy az EU pénzügyi érdekeit védelmezze a csalással és a korrupcióval szemben, megszigorította a vonatkozó igazgatási és büntetőeljárásokat, jelenleg pedig azon dolgozik, hogy létrehozza az Európai Ügyészséget. Az egyéb területekre vonatkozó – például a pénzmosás elleni és a közbeszerzéssel kapcsolatos – európai jogszabályok is fontos korrupcióellenes rendelkezéseket tartalmaznak.

Az uniós tagállamok évente 15 milliárd eurótól esnek el hamisítás miatt

Hamisítás miatt több mint 83 milliárd euró veszteség érte a jogszerűen működő gyártókat világszerte, ezen belül az EU-tagállamok 15 milliárd eurót veszítettek 2013-2017 között évente – közölte a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalának (EUIPO) a Hamisítás Elleni Világnap alkalmából kiadott idei jelentése alapján.

Az SZTNH a Hamisítás Elleni Nemzeti Testülettel (HENT) közös közleményben kiemelte, 2013-2017 között az unióban mintegy 700 ezer munkahely szűnt meg hamisítás miatt. Magyarországon az illetékes szervezetek a hamisítás elleni küzdelem jegyében 2016 óta 29 összehangolt akciót tartottak, és csaptak le olyan bűnszervezetekre, amelyek a hamisítás mellett más súlyos szervezett bűncselekményekben is részt vettek – ismerteti az MTI.

A közlemény szerint az Európai Unióban a hamisítás miatt a legjelentősebb károkat a kozmetika és szépségápolás szenvedte el: hozzávetőlegesen az ágazat éves értékesítésének 14,1 százalékát hamis forrásból származó termékek forgalma teszi ki, azaz közel 9,6 milliárd eurótól esnek el a jogszerűen működő szépségipari vállalatok. Pomázi Gyula, a Szellemi Tulajdon Nemzeti

Hivatalának elnöke, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület elnökhelyettese az EUIPO és az OECD adatai alapján a közleményben kiemelte, 2016-ban a hamis termékekhez köthető tevékenység a világkereskedelem 3,3 százalékát tette ki, az Európai Unióba érkező importcikkek 6,8 százaléka hamis volt. Hozzátette: a hatalmas gazdasági károk mellett a hamisított termékek az emberi egészségre is veszélyt jelentenek, hiszen nem esnek át a szükséges bevizsgálási folyamatokon, így sérüléseket, allergiás reakciókat okozhatnak, több esetben pedig akár halálos kimenetelű is lehet használatuk.

Az EUIPO jelentése szerint 2010 és 2017 között a lefoglalt hamisított termékek 97 százaléka jelentős kockázatot jelentett a fogyasztók számára, a szóban forgó áruk többségét gyermekjátékok, illetve gyermekápolási és ruházati cikkek tették ki.

Javult a digitális versenyképesség

Minden európai uniós tagország előre lépett a digitális fejlettség és versenyképesség terén – közölte az Európai Bizottság június 11-én. Magyarország a szélessávú hozzáférés tekintetében teljesít a legjobban, de lemaradásban van a digitális közszolgáltatások és a vállalkozások digitalizáltsága területén.

A jelentésben kiemelték, hogy a kulcsfontosságú területeken elért fejlődés még nagyobb hangsúlyt kap a koronavírus-világjárvány idején, amikor egyértelművé vált, hogy mennyire nélkülözhetetlen a digitális technológiák használata. Lehetővé tette a munka folytatását, a vírus terjedésének nyomon követését, illetve a gyógymódok és oltóanyagok kutatásának felgyorsítását.

Mint írták, a tagállamoknak fokozniuk kell a nagy kapacitású hálózatok lefedettségének javítását célzó erőfeszítéseket. Ki kell osztaniuk az 5G-frekvenciákat az 5G-szolgáltatások kereskedelmi bevezetésének lehetővé tétele érdekében, javítaniuk kell az emberek digitális készségeit, illetve folytatniuk kell a vállalkozások és a közsféra digitalizálását.

Az EU digitális gazdaság és társadalom indexe (DESI) öt főbb területen követi nyomon az eredményeket: a hálózati összekapcsoltságot, a digitális készségeket, az egyéni internethasználatot, a digitális technológiák vállalkozások általi használatát és a digitális közszolgáltatásokat vizsgálják.

A főbb megállapítások között szerepel, hogy az EU-ban Finnország, Svédország, Dánia és Hollandia jár élen a digitalizáció terén, utánuk Málta, Írország, illetve Észtország következnek.

A hálózati összekapcsoltság javult, de még sokat kell tenni a gyorsan növekvő szükségletek kielégítése érdekében. Tavaly a háztartások 78 százaléka rendelkezett vezeték nélküli szélessávú előfizetéssel az öt évvel korábbi 70 százalékhoz képest. A 4G-hálózatok csaknem a teljes európai lakosságot lefedik. Tizenhét tagállam osztott ki már frekvenciát a legelső 5G-sávokban. Az 5G-készültség terén Finnország, Németország, Magyarország és Olaszország áll a legjobban.

Kiemelték: a digitális készségek terén további előrelépésre van szükség. A koronavírus-válság megmutatta, hogy a megfelelő digitális készségek elengedhetetlenek az információkhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez. Az EU lakosságának mintegy 42 százaléka még

mindig nem rendelkezik alapvető digitális készségekkel sem. Bár a járvány idején jelentősen megnőtt az internethasználat, ez a tendencia korábban is megfigyelhető volt. Az emberek 85 százaléka hetente legalább egyszer használta az internetet. Ez az arány 2014-ben 75 százalék volt. Legnagyobb mértékben a videohívások mennyisége nőtt, itt a 2018-ban mért 49 százalékos arány 2019-ben 60 százalékra emelkedett. Az internethasználók 71 százaléka szokott élni az internetes banki szolgáltatás és az online vásárlás lehetőségével.

A jelentés szerint a nagyvállalatok 38,5 százaléka vesz igénybe felhőszolgáltatásokat. A kis- és középvállalkozások túlnyomó többsége azonban még nem alkalmazza a digitális technológiákat. Utóbbiaknak még tavaly is csak a 17,5 százaléka értékesített termékeket és szolgáltatásokat a világhálón keresztül. A nagyvállalatoknak 39 százaléka élt az online értékesítés lehetőségével.

A digitális közszolgáltatások mindinkább terjedőben vannak. A közigazgatási eljárásokban formanyomtatványokat benyújtó állampolgárok 67 százaléka már interneten intézte ilyen ügyeit. Ezen a területen Észtország, Spanyolország, Dánia, Finnország és Lettország teljesít a legjobban.

Magyarország a szélessávú hozzáférés tekintetében teljesít a legjobban. A legalább 100 Mbit/másodperc sebességű internet-hozzáférés, illetve az 5G-felkészültség tekintetében is a legjobban teljesítő tagállamok között szerepel.

Magyarország lemaradásban van a digitális közszolgáltatások és a vállalkozások digitalizáltsága területén, noha a digitális közszolgáltatásokra vonatkozó összes magyar mutató jelentős javulást mutat. A vállalatok többsége nem aknázza ki megfelelően az új technológiákban rejlő lehetőségeket, kevés magyar vállalkozás értékesíti termékeit az interneten. A magyar lakosság fele nem rendelkezik alapvető digitális készségekkel és a szoftverek használatához szükséges ismeretekkel.

MTI

INTERNETHASZNÁLATBAN MAGYAROK AZ ÉLEN

Az internetet a magyarok 80 százaléka használja hetente legalább egyszer, ez 5 százalékkal magasabb az egy évvel ezelőtti adathoz képest, de továbbra is elmarad a 85 százalékos európai uniós átlagtól. A magyar internethasználók 86 százaléka használ közösségi hálózatokat, ami a legmagasabb érték az EU-ban.

Befolyásolás volt, van, lesz – ha nem is vesszük észre

Nem feltétlenül rossz, ha befolyásolnak bennünket. Feltétlenül rossz viszont, ha annak nem vagyunk tudatában. Ilyen nézőpontból Berger, a Wharton Üzleti Iskola marketingprofesszorának e műve az önvédelem fontos tankönyve. S persze a befolyásolásé is.

dézetek a könyvből: „Amikor bizonyítékot keresünk a társas befolyás viselkedésünket formáló hatására, gyakran egyet sem találunk. Nem tudatosul bennünk a ránk ható erős befolyás, ezért nem tételezzük fel a létezését sem. Azonban az, hogy nem vagyunk tudatában, nem jelenti azt, hogy nem történt befolyásolás. Ha megértjük, hasznunkra fordíthatjuk, megtervezhetjük a környezetünket, formálhatjuk a helyzeteket.” S jó felismernünk, a közösség tengerében mikor érdemes elvegyülni, vagy kiválni...

„Nem vesszük észre, de mások elképesztő mértékben befolyásolják az életünk szinte minden aspektusát. A társas befolyás kihat a vásárlási döntéseinkre (valójában, amikor a mind több területen meghatározó tényezővé váló divatot követjük, a társas befolyásnak hódolunk be – OP), a választott egészségbiztosításra, az iskolai osztályzatokra és a hivatásra. Meghatározza, hogy előtakarékoskodunk-e a nyugdíjas éveinkre, befektetünk-e a tőzsdén, adományozunk-e pénzt, csatlakozunk-e valamilyen szövetséghez, takarékoskodunk-e az energiával vagy adaptáljuk-e az új innovációkat. Még arra is kihat, hogy belekeveredünk-e egy bűncselekménybe, vagy elégedettek vagyunk-e a munkánkkal. A döntéseink 99%-át mások formálják. Nehéz olyan döntést vagy viselkedést találni, amelyre nem hatnak mások. Igazság szerint, ha végignézzük az életünk összes területén, csupán egyetlen olyan zugot találunk, ahol látszólag nem érzékeljük a társas befolyást. Önmagunkat.” Magyarán, amint Jonah Berger részletesen kifejti, világosan felismerjük másokon e befolyásolást, de nem jövünk rá, hogy velünk is ez történik. Meg is magyarázza, miért.

Jonah Berger

LÁTHATATLAN BEFOLYÁS

Miért követünk másokat még akkor is, ha tudjuk, hogy nincs igazuk?

HVG Könyvek, 2020

Kutatással igazolták, hogy „akár ruhavásárlásról, akár politikai kérdésekről, akár az udvarias autóvezetésről volt szó, a megkérdezettek észrevették, hogy a társas befolyás hatást gyakorol az emberi viselkedésre – de nem az övékére.” Ennek okait elemezve áll elő Berger a következtetéssel: „Van egy (a többinél) is rejtettebb ok, amely miatt nem gondoljuk azt, hogy a társas befolyás hatással lenne ránk. Mégpedig az, hogy nem vesszük észre.”

„A könyv azokról az egyszerű, finom és gyakran meglepő módokról szól, amelyekkel mások hatnak a viselkedésünkre. Az elmúlt 15 évet a társas befolyásolás tanulmányozásával töltöttem. Több száz kísérletet végeztem, és többmilliónyi vásárlást vizsgáltam meg. A kollégáimmal mindent szemügyre vettünk, attól kezdve, hogy az új autót vásárló szomszédunk bennünket is hajlamossít-e az autóvásárlásra, egészen addig, hogy az NBA csapatai nagyobb valószínűséggel nyernek-e, ha előtte vesztesre állnak. Ez a könyv közös nevezőre hozza ezeket a jelenségeket és több tucat más észrevételt, hogy megvilágítsa a viselkedést befolyásoló rejtett tényezőket.”

„A társas befolyás óriási hatást gyakorol a viselkedésre, és működésének megértésével kifoghatjuk vitorlájából a szelet. Megúsíthatjuk a hátulütőit, és kiaknázzhatjuk az előnyeit. Teljesebb társas interakcióink lehetnek, sikeresebbé válhatunk, és mások segítségével informáltabb döntéseket hozhatunk. Eldönthetjük, hogy mikor álljunk ellen, és mikor engedjük át magunkat.”

S már azzal is nagy előnyre tehetünk szert, ha csak kevésbé vagyunk manipulálhatók, mint mások.

Dr. Osman Péter